

WET OP DE IDENTIFICATIEPLICHT

Wettelijk kader.

Strafbaar feit:

Wetboek van Strafrecht
Derde Boek. Overtredingen
Titel III. Overtredingen betreffende het openbaar gezag
Artikel 447e

Hij die niet voldoet aan de verplichtingen om een identiteitsbewijs ter inzage aan te bieden, hem opgelegd bij artikel 2 van de Wet op de identificatieplicht, wordt gestraft met geldboete van de tweede categorie.

Wie zijn bevoegd ?

Hoofdstuk III. Bevoegdheden van de politie
Artikel 8a Politiewet 1993

1. Een ambtenaar van politie aangesteld voor de uitvoering van de politietaak, is bevoegd tot het vorderen van inzage van een identiteitsbewijs als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht van personen, voor zover dat redelijkerwijs noodzakelijk is voor de uitoefening van de politietaak.
2. Gelijke bevoegdheid komt toe aan de buitengewoon opsporingsambtenaar als bedoeld in artikel 142, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering, voor zover dat redelijkerwijs noodzakelijk is voor de uitoefening van zijn taak.
3. Gelijke bevoegdheid komt toe aan de militair van de Koninklijke marechaussee, voor zover dat redelijkerwijs noodzakelijk is voor de uitoefening van zijn politietaak, bedoeld in artikel 6, eerste lid, en aan de militair van de Koninklijke marechaussee of van enig ander onderdeel van de krijgsmacht die op grond van artikel 58, eerste lid, onderscheidenlijk artikel 59, eerste lid, bijstand verleent aan de politie.

Datum inwerkingtreding: 01 januari 2005

Doel:

Vaststellen van de identiteit van personen (verdachten en/of getuige en/of indien sprake is van een bijzondere situatie) die de leeftijd van 14 jaar of ouder hebben bereikt.

Wanneer mag het identiteitsbewijs worden vorderen?

Het identiteitsbewijs mag slechts ter inzage worden gevorderd indien daartoe een aanleiding is, bijvoorbeeld: er is door verdachte een overtreding vooraf gepleegd of indien sprake is van een verdenking van enig strafbaar feit

Door verbalisant moet in het proces-verbaal melding worden gemaakt in welk kader (de aanleiding dus) de inzage van het identiteitsbewijs werd gevorderd.

Het ter inzage vorderen van het identiteitsbewijs zonder enige aanleiding is niet toegestaan!

Welke documenten (wettelijk kader)

Wet op de identificatieplicht
Hoofdstuk I. Aanwijzing van documenten
Artikel 1

1. Als documenten waarmee in bij de wet aangewezen gevallen de identiteit van personen kan worden vastgesteld, worden aangewezen:
 - 1°. een geldig reisdocument als bedoeld in artikel 2, eerste lid, onder a, b, c, d, e en g, of tweede lid, van de Paspoortwet;
 - 2°. de documenten waarover een vreemdeling ingevolge de Vreemdelingenwet 2000 moet beschikken ter vaststelling van zijn identiteit, nationaliteit en verblijfsrechtelijke positie;

3°. een geldig nationaal, diplomatiek of dienstpaspoort dat is afgegeven door het daartoe bevoegde gezag in een andere lidstaat van de Europese Gemeenschappen of in een andere staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, voor zover de houder de nationaliteit van die andere lidstaat bezit;

4°. een geldig rijbewijs dat is afgegeven op basis van de Wegenverkeerswet, een geldig rijbewijs als bedoeld in artikel 107 van de Wegenverkeerswet 1994 of een rijbewijs dat is afgegeven door het daartoe bevoegde gezag in een andere lidstaat van de Europese Gemeenschappen of in een andere staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, waarvan de houder in Nederland woonachtig is, zolang de bij de Wegenverkeerswet 1994

vastgestelde termijn van geldigheid in Nederland niet is verstreken en mits het rijbewijs is voorzien van een pasfoto van de houder.

2. Onze Minister van Justitie kan, al dan niet voor een bepaald tijdvak, andere dan de in het eerste lid bedoelde documenten aanwijzen ter vaststelling van de identiteit van personen.

Uitzondering:

Wet personenvervoer 2000
Hoofdstuk VII. Handhaving
§ 1. Toezicht en opsporing
Artikel 92

De reiziger die de leeftijd van veertien jaar nog niet heeft bereikt, is verplicht op de eerste vordering van de in artikelen 87 en 89 bedoelde ambtenaren en personen die hebben vastgesteld dat de reiziger heeft gehandeld in strijd met de artikelen 70 of 71, een identiteitsbewijs als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht ter inzage aan te bieden.

NB. Overtreding van art. 92 WPV2000 is geen zelfstandig strafbaar feit doch strafverhogend.

Strafvorderlijke bevoegdheden - dwangmiddelen

Wetboek van Strafvordering
Eerste boek. Algemeene bepalingen
Titel IV. Eenige bijzondere dwangmiddelen
Eerste afdeling. Aanhouding en inverzekeringstelling
Artikel 55b

1. De bij of krachtens artikel 141 aangewezen ambtenaren alsmede bepaalde door Onze Minister van Justitie aangewezen categorieën van andere personen, belast met de opsporing van strafbare feiten, zijn bevoegd met het oog op de vaststelling van de identiteit van de staande gehouden of aangehouden verdachte te vragen naar diens sociaal-fiscaal nummer.
2. De ambtenaren bedoeld in het eerste lid zijn voorts bevoegd een staande gehouden of aangehouden verdachte aan zijn kleding te onderzoeken, alsmede voorwerpen die hij bij zich draagt of met zich mee voert te onderzoeken, een en ander voor zover zulks noodzakelijk is voor de vaststelling van zijn identiteit.
3. Zij oefenen de bevoegdheden bedoeld in het tweede lid alleen dan in het openbaar uit, indien dit redelijkerwijs noodzakelijk is om wegmaking of beschadiging van voorwerpen waaruit de identiteit van die verdachte zou kunnen blijken, te voorkomen.
4. Van de uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in het derde lid, maken zij proces-verbaal op, dat aan de officier van justitie ter beschikking wordt gesteld.
5. De met toepassing van het eerste of tweede lid verkregen informatie over het sociaal-fiscaal nummer van de verdachte wordt uitsluitend gebruikt voor de raadpleging van de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens ter verificatie van de identiteit van die verdachte en wordt na raadpleging van de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens vernietigd.

[1.] Indien de verdachte niet overeenkomstig artikel 57 in verzekering wordt gesteld, noch overeenkomstig artikel 60 voor de rechter-commissaris wordt geleid,

wordt hij in vrijheid gesteld, tenzij hij op bevel van de officier van justitie of de hulpofficier voor wie de verdachte is geleid of die zelf de verdachte heeft aangehouden, voor ten hoogste zes uren wordt opgehouden voor onderzoek. Tijdens het ophouden voor onderzoek wordt de verdachte gehoord.

[2.] Indien de ophouding met het oog op het vaststellen van de identiteit plaatsvindt, kan ten aanzien van een verdachte ten aanzien van wie verdenking bestaat terzake van een strafbaar feit waarvoor geen voorlopige hechtenis is toegelaten de in het eerste lid genoemde termijn van zes uren, op bevel van de officier van justitie of de hulpofficier voor wie de verdachte is geleid of die zelf de verdachte heeft aangehouden, in het belang van het onderzoek eenmaal met ten hoogste zes uren worden verlengd.

3. Voor de berekening van de in het eerste en tweede lid bedoelde termijnen wordt de tijd tussen middernacht en negen uur 's morgens niet meegerekend.

4. Het bevel tot verlenging is gedagtekend en ondertekend.

5. Het bevel geeft een korte omschrijving van het strafbare feit ten aanzien waarvan een verdenking bestaat en de feiten of omstandigheden waarop de verdenking is gegrond.

6. De verdachte wordt in het bevel met name of, wanneer zijn naam onbekend is, zo duidelijk mogelijk aangewezen.

7. Een afschrift van het bevel wordt hem onverwijld uitgereikt.

Probleem handhaving art. 447^e WvSr.

In de dagelijkse praktijk blijkt dat de politie grote problemen ondervindt bij de handhaving (lees uitvoering van de WID) met name bij de vaststelling van de identiteit van personen. Niet ieder persoon kan aan de vordering van verbalisant voldoen omdat hij/zij niet in het bezit is van een in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht genoemd document of het document op dat moment niet bij zich heeft.

Het is voor de politie niet altijd mogelijk om de persoon over te brengen naar het bureau ter vaststelling van zijn identiteit.

Ook kan men zich afvragen of het proportioneel is om dwangmiddelen toe te passen indien de aanleiding tot het vorderen tot ter inzage geven van een identificatiebewijs een (lichte) overtreding betref. Mogelijk kan de staandegehouden persoon zich met (een) ander(e) document(en) wel identificeren, althans zijn/haar identiteit aannemelijk maken.

In processen-verbaal opgemaakt ter zake van overtreding van onderhavig strafbaar feit wordt door verbalisant vermeld dat de identiteit van de persoon (i.c. de verdachte) werd vastgesteld aan de hand van de Gemeentelijke Basisadministratie of conform opgave van verdachte, een dagvaarding, ontslagbewijs van een inrichting, bankpas e.d.

De vaststelling van de identiteit van de staande c.q. aangehouden persoon is met dergelijke documenten nog niet vastgesteld, omdat deze niet voorzien zijn van een goedgelijkende foto van de persoon.

Bovendien zijn deze documenten niet aangewezen in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht, Aanwijzing van documenten.

Om de politie (voorlopig) tegemoet te komen bij de handhaving ter zake van overtreding van artikel 447^e WvSr. wordt voorgesteld de volgende niet in de wet genoemde documenten toe te laten:

- een bank- of giropas in combinatie met enig ander document (bv. een schoolagenda)
- elke OV-jaarkaart met daarop een goedgelijkende pasfoto van verdachte

- een bromfietscertificaat
- een maximaal 5 jaar verlopen paspoort
- een schoolpas met foto
- een geldig vervoersabonnement van NS, RET e.d. (jaarkaart) met goedgeijkende foto van de houder
- een foto van verdachte uit HKS
- andere pasjes indien daar een goedgeijkende foto op aangebracht is

Combinaties van de hier bovengenoemde documenten versterken de aannemelijkheid van de identiteit van de persoon.

Deze documenten vervangen **NIET** het wettelijk toegelaten identiteitsbewijs, maar dienen uitsluitend om de identiteit van de persoon vast te stellen. M.a.w. indien de identiteit op basis van de hiervoor opgesomde, niet in de wet genoemde documenten wordt vastgesteld, dient proces-verbaal te worden opgemaakt inzake overtreding van art. 447^e WvSr.

Niet voldoende is:

- een kopie van enig (wettelijk) document
- alleen gba-verificatie
- alleen X-pol raadplegen
- alleen BPS raadplegen
- alleen bank- of giro pas
- combinaties van het hier voor genoemde

In het proces-verbaal dient de verbalisant uiteraard zijn/haar bevindingen en de wijze waarop (met welk(e) document(en)) hij/zij de identiteit van de persoon heeft vastgesteld te vermelden.

Gevallen waarin wel proces-verbaal wordt opgemaakt ter zake van overtreding van art. 447^e Wetboek van Strafrecht.

- Personen die werden aangehouden en overgebracht naar het bureau, alwaar een ander persoon alsnog een identiteitsbewijs komt brengen van die persoon, worden toch vervolgd voor art. 447^e WvSr.
- Indien verdachte niet aanstonds het identiteitsbewijs toont, doch dat document in een later stadium toch wordt getoond, wordt eveneens proces-verbaal opgemaakt t.z.v. overtreding van artikel 447^e WvSr. Immers hij/zij werkte niet aanstonds mee om het document op eerste vordering ter inzage te geven.

Gevallen waarin geen proces-verbaal wordt opgemaakt ter zake overtreding van art. 447^e Wetboek van Strafrecht.

- tegen de specifieke categorie drugs- en alcoholverslaafden, psychiatrische patiënten en personen met een verstandelijke handicap die onder de zorg vallen van een zorginstelling, die zich schriftelijk heeft gemeld bij de Hoofdofficier van het arrondissementsparket Rotterdam. Deze personen mogen een kopie van het geldige identiteitsbewijs bij zich dragen, gewaarmerkt met het briefhoofd en een stempel van de desbetreffende instelling, met een aantekening waar het origineel wordt bewaard

en wie als beheerder optreedt. De desbetreffende persoon van wie de identiteitspapieren worden bewaard bij de zorginstelling, moet een afschrift bij zich dragen van de brief waarmee door de Hoofdofficier toestemming is verleend voor deze wijze van handelen. De zorginstellingen die hiervoor inmiddels toestemming hebben gekregen zijn:

- Maaskring groep
- CVD de Zon

Proces-verbaal tzv overtreding van artikel 447^e WvSr. en artikel 435 lid 4 WvSr.

Wetboek van Strafrecht
Derde Boek. Overtredingen
Titel II. Overtredingen betreffende de openbare orde
Artikel 435

Met geldboete van de tweede categorie wordt gestraft:

- 1°. hij die zonder daartoe gerechtigd te zijn een Nederlandse adellijke titel voert of een Nederlands ordeteken draagt;
- 2°. hij die zonder 's Konings verlot waar dit vereist wordt, een vreemd ordeteken, titel, rang of waardigheid aanneemt;
- 3°. hij die zonder daartoe gerechtigd te zijn de titel van advocaat of procureur, gerechtsdeurwaarder, dan wel een der in de artikelen 7.20, 7.22, tweede lid, en 7.22a, eerste lid van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek genoemde titels voert;
- 4°. hij die, door het bevoegd gezag naar zijn identiteitsgegevens gevraagd, een valse naam, voornaam, geboortedatum, geboorteplaats, adres waarop hij in de basisadministratie persoonsgegevens als ingezetene staat ingeschreven of woon- of verblijfplaats opgeeft.

Indien de verdachte zich niet (aanstonds) kan identificeren en blijkt dat hij/zij een valse naam en/of adres heeft opgegeven, dan dient tevens proces-verbaal t.z.v. overtreding van artikel 435 lid 4 WvSr. te worden opgemaakt.

Sancties voor overtreding van art 447^e en 435 lid 4 WvSr.

- Artikel 447^e : 14 tot 16 jarigen, OM-transactie € 25,-
16 jarigen en ouder, OM transactie € 50,-
- Artikel 435 lid 4: 12 tot 16 jarigen, poltietransactie € 50,-, OM-transactie € 65,-
16 jarigen en ouder, poltietransactie € 95,- OM-transactie € 120,-

Sanctie voor overtreding van art. 92 WPV2000

12 tot 14 jarigen, OM-transactie € 40,-

Vreemdelingen

In geval van samenloop met specifieke bepalingen in de Vreemdelingenwet 2000 zullen de gebruikelijke vreemdelingenrechtelijke maatregelen worden toegepast. Afzonderlijke vervolging voor het niet voldoen aan de identificatieplicht ex artikel 447^e WvSr. is in beginsel niet wenselijk (citaat uit de "Aanwijzing uitbreiding identificatieplicht").